

SVIESA

JORNAL
LITHUANO
"SVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
RUA CORONEL MORAES, 338
SÃO PAULO

L. R. K. Bendruomenės organas
Redaguoja: St. Puišys

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12000
Pusei metų 7000
Lietuvoje dvigubai
Atskiuro numerio kaina 300 reisu.

METAI II

SÃO PAULO. 1936, Liepos — Julho 4 d.

Nr. 27 (41)

Mato Šalciaus sveikinimas

Sveikinu visus lietuvius Brazilijoje ir linkiu jiems visokeriopos gerovės ir pasisekimo. Užsukęs ir į jūsų kraštą susipažinti su vietos gyvenimu, šią progą noriu išnaudoti susitikti su jumis visais ir pasidalinti savo įspūdžiais ir mintimis iš kelionių po 20 valstybių keturiose žemynuose. Man ypatingai rūpi, kad mūsų išeivijoje tiek čia, tiek kitur pakiltų mūsų žmonių dvasinė ir materialinė gerovė. Aš tikiu, kad tai gali įvykti per geresnį mūsų išelvių gyvenimą, per didesnį organizuotumą, per platesnį šviesos ir kultūros darbą. Tiems tikslams aš ir trokštu tarnauti. Viešėdamas São Paulo kolonijoje noriu surengti visą eilę prakalbų, paskaitų ir pasikalbėjimų. Jų tvarką maloningai sutiko paskelbti mūsų spauda São Paulo. Kviečiu, tad, visus be jokių skirtumų į tas mano paskaitas atsilankyti.

M. Šalciaus.

P. MATAS SALCIUS,
Mūsų kolonijos svečias.

Uragvajų dideli lietūs

Pracitą savaitę visoj Uragvajaus valstybėj smarkiai lijo. Nuostolių padaryta virš 10 milijonų pežų. Dar ir šią savaitę lietus nesustojo.

Komunistų kandidatas in prezidentus

S. Amerikos komunistų partija išstatė ir savo kandidatą į prezidentus. Tokiu būdu ateinančiuose rinkimuose figūros trys kandidatai: demokratų, respublikonų ir komunistų.

Tautų Sąjunga posėdžiauja

Birželio 30 d. Genevoje pradėjo posėdžiauti Tautų Sąjunga. Dalyvauja visų valstybių atstovai. Taip pat dalyvauja ir Abisinijos pats imperatorius Sallasi. Dienotvarkėje Abisinijos klausimams.

Tautų Sąjungos pirmininku išrinktas Belgijos ministras pirmininkas

Van Zeeland.

Posėdžio pradžioje įvyko nemalonus incidentas, kurį padarė italų žurnalistas. Kuomet Negus pradėjo kalbėti, jį pradėjo švilpti. Turėjo įsimaistyti policija. Žurnalistai italai tapo suimti. Negusui pareikštas atsiprašymas. Jis baigė savo kalbą rimtai ir visiems padarė gerą įspūdį.

Pasikeitė žmonomis

Bello Horizonte (Brazilijoje) vienoj gatvėj gyveno dvi šeimos, kiekviena susidėjo iš tėvo, motinos ir dviejų mažų vaikų. Viskas buvo tvarkinga, kol vieną gražią dieną vienos šeimos tėvas pareiškė savo žmonai, kad su ja negalys toliau gyventi, nes mylis aną vyro žmoną. Anas vyras irgi tą patį pareiškė savo žmonai. Kasgi tada liko daryti? Susitarė ir liepos 1 d. savo žmonių ir vaikais pasikeitė. Policija šį faktą tik užregistravo.

Paskelbė karą

São Paulo policija paskelbė griežtą kovą visiems taip vadinamiesiems mašandrams ir dykaduoniams, kurie nenori dirbti jokio darbo. Specialūs policininkai visus įtariamus asmenis seką ir išsrodžius, kad jie esą «bedarbiai», tyčia, juos suiminėja ir slėpina interjero priėmimo darbu, o svetingaučius mano tremti į savo tėvynes.

Brazilijoje bedarbės nėra, dar trūksta darbininkų.

Atsinaujins Karas Abisinijoje

Iš Genevos pranešama, kad Tautų Sąjunga posėdžiams pasibaigus ir jei joks nutarimas palankus Abisinijai nebepadaromas, Negus vyks į Abisiniją, vėl atsistosis valdžios priešaky ir at-

naujinsias karą su italais.

Provincijoj Gore vyriausybė egzistuoja, kuriai Negus davęs parodymą organizuoti naują kariuomenę.

Padarė vice-karaliui sostą

Telegrafas iš liepos 1 d. praneša, kad S. Amerikos italai pasiuntė į Addis Abebą Abisinijoje padarytą naują sostą Abisinijos vice-karaliui, kuriuo dabartinio metu yra generolas Gražiani. Sostui pagaminti aukavo 150.000 italų.

Dreba Londonas

Telegrafo pranešimu, birželio 30 d. 6 val. vakaro Londone, pačiame miesto centre buvo jaučiamas žemės drebėjimas.

Nors baimės buvo daug, bet nuostolių beveik nėra.

Zemė drebėjo gan ilgai, net dvi valandas.

VIDUJINIS KARAS KINIJOJ

Pilietinis vidujinis karas Kinijoje tęsiasi toliau. Kantonio provincijos kariuomenė ima viršų. Karo vadovybė deda pastangas susijungti su Nankinu, kad bendromis jėgomis kovotų su centraline vyriausybe. Anti-japono

nizmo judėjimas visame krašte didėja. Manoma, kad Kinų-Japonų karas neišvengiamas.

Prie Mongolijos rubežiaus sutrauktos yra ir rusų karo jėgos.

SUGRIZO P. KONSULAS

Mūsų Konsulas p. Povilas Gaučys liepos 1 d. sugrįžo iš Buenos Aires. Savo pareigas jau pradėjo eiti.

— Liepos 2 d. inžinierius Botelho už bažnyčios statybą vėl tapo išmokėta vienas kontas. Tokiu būdu liko išmokėti tik 5 kontai.

PAMALDOS

SEKMADIENĮ, LIEPOS 5 DIENA

8 val. ryto Svento Juozapo bažnyčioj (Villa Zelinoj).
11 val. — Suma Svento Antano do Pary bažnyčioj.

SUSIRINKIMAS
Sekmadienį, Liepos 5 d., tuojau po pamaldų salėje prie Sv. Antano do Pary bažnyčios įvyksta enciklikos «Remum Novarum» paminėjimas. Visi lietuviai — katalikai prašomi kuokaitingiausiai dalyvauti.

P. SIMAS BAKSYS,
naujas Bon. Retiro mokyklos vedėjas.

Paskaitos

Šiuo pranešame Lietuvų žiniai, kad atvykęs į São Paulo žinomas Lietuvos veikėjas, žurnalistas ir keliauninkas p. Matas Salcius lauks paskaitas šiose vietose:

Liepos 4 d. 8 val. vak. Bon Retiro Lietuvų namu salėje — rua Bandeirantes, 92.

Liepos 5 d. 2 val. po piet Villa Bellos mokyklos salėje.

Liepos 7 d. 8 val. vakaro Mocos mokyklos salėje.

Liepos 8 d. 8 val. vak. Villa Anastazijos mokyklos salėje.

Liepos 10 d. 8 val. vak. «Rytodijos salėje, rua Ypiranga Nr. 118.

Liepos 12 d. 12 val. salėje prie Svento Antano do Pary bažnyčios.

Paskaitos bus įdomios, todėl visi lietuviai yra kviečiami atvykti.

Didysis Tautos Dainius Kolonizacijos klausimas PREL. MACIULIS—MAIRONIS

Brazilijoj

Šių metų birželio 28 d. suėjo lygiai ketveri metai, kaip mirė Didysis Lietuvos Tautos Dainius, Lietuvos poetas prelotos Jonas Maciulis—Maironis, Kauno kunigų seminarijos rektorius. Nors jau praslinko ketveri metai, bet jo atmintis iš lietuvių tarpo neišnyko ir neišnyks tol, kol lietuvių tauta gyvuos.

Šiandien Maciulis—Maironis yra gerbiamas visų, nes į visus padaręs savo įtaką. Jis, kaip poetas, yra padaręs didelės įtakos jaunesniems rašytojams, pavergdamas juos savo talentu ir kūrybiškumu. Vargu ar yra nors vienas žymesnis šių laikų poetas, kuris nebūtų buvęs Maironio įtakoj. Yra mūsų literatūroje net atskira kryptis, vadinama «maironizmo» vardu.

Maironis, kaip lietuvis, atsižinėjo savo karšta tėvynės meile, kuri ir vien tik ji buvo jo poezijos pagrindas ir geriausias šaltinis. Iš tikro, sunku sau įsivaizduoti kita, dar karščiau Lietuvą mylinčią širdį, kaip Maironio. Jis savo daina dangeliui kam įžiebė ryžtumą ir pasiaukojimą. Kas iš mūsų nėra girdėjęs ar net patį dainavęs šias Maironio dainas: «Eina garsas nuo rubėžiaus» «Kur bėga Sešupė, kur Nemunas tėka?» Kas nėra mokęsis myliėti tėvų žemę, kartodamas mintinai «Pelėsis ir kerpėm apatgas aukšta, Trakų štai garbinga pili» arba «O Vilniaus neužmiršk, lietuvi! Čia ne tikslai kad praėjis, čia tavo irgi ateitis...» ir kitus Maironio eilėraščius?

Jis Lietuvą mylėjo ir norėjo, kad ir kiti taja melle gyventų ir savo tėvynei dirbtų:

«Į darbą broliai, vyrs į vyrą,
Suruoti mokslu atkakliu.
Paimsim arklą, knygą, lilyrą
Ir eisim Lietuvos keiu.»
Tokio kito dainiaus, kap Mairo-

nis, nerasi. Jis mūsų poetų tarpe yra pirmutinė ir garbingiausia vieta.

Maironis yra mūsų tautos pranašas. Jis pirmutinis pranašavo, kad «tėvyne iš miego pabus». Savo eilėrašty «Miškas ir lietuvis», parašytam dar keliolika metų prieš pasaulinį karą, jis sako:

Atsibus tėvynės sūnūs,
Didįją praeitį atsiminę,
Pagimdys vargai galiūnus,
Ugnimi uždegs krutinę!

O «Jaunimo giesmėje» kreipdamasis į jaunimą ir ragindamas jį prie darbo sako:

«Išaus kita gadynė!
Užims darbai,
Prasvis laikai,
Atgims jauna tėvyne»

Kad tas pranašavimas išsipildė, tai pats Maironis pamatė ir džiaugėsi Lietuvos laisve bei nepriklausomybe ir pats savęs klausė:

Nejaugi tai ne sapnas? Ne
[svajonė,
Viliojusi... dar vakar be vilties?
Ne jau vergijoj slėgusi dejonė
Dabar tik sapnas? Smėkla
[praeties?

Prel. Maciulis—Maironis rašė daug. Jis mūsų paliko įvairios savo kūrybos: dramų, poemų, ypatingai daug lyrinių eilėraščių, kuriuos atspausdinęs rinkimu «Pavasario Balsai». Taip pat parašęs Lietuvos istorijos bei visuotinės literatūros istorijos vadovėlius.

Mindami ketvirtąsias Maironio mirties sukaktuves, nulenkime prieš jį savo galvas ir į savo šūkių eilę įrašykime mirusio dainiaus šį poezijos poemą:

Pėtys į peti už tėvyne!
Kaip mūsų prozeniai ją gynė,
Taip ginsime sūnūs šis dienos
S. P.

Brazilijos visos valstybės kolonizacijos klausimas bendrai buvo nestatvarkytas. Kolonizacija ėjo taip kaip kas norėjo, kaip kas sugebėjo. Vietiniai žmonės ir pati valdžia į tą klausimą nekreipė jokio dėmesio, tik atvykę svetimtaučiai ir radę tinkamas kolonizacijos sąlygas nieko nevaržomai pradėjo ten ir šen kurtis žemės ūky, kartais susiburdami į didesnes kolonijas. Taip darė vokiečiai Santa Catharina estado, lenkai Paranoj, japonai Amazonoj ir t. t. Bet laikui bėgant Brazilijos vyriausybė pastebėjo, kad toks kolonizavimas tautiniu atžvilgiu valstybei yra žalingas ir dargi net kenksmingas, nes tose sukurtose kolonijose pasireiškė vien tik svetimtautinė dvasia, kartais net priešinga visos valstybės reikalams, pav. Santa Catharina estadoje hiterizmas. Todel žlugus Washington Luiz vyriausybei ir įsigalėjus tautiniam nacionalizmui pradėta galvoti, kaip tą reikšlą pataisyti ir atėjo sutvarkyti. Po ilgo svarstymo galop 1931 m. Liepos 5 d. nutarta kolonizacijos reikalą tvarkyti įstatymų keliu.

Toks įstatymas tapo išleistas, bet dėl tam tikrų priežasčių jis tuojuo negalėjo būti vykdomas. Reikėjo pirmiausia paruošti tam tikras kolonizacijai reikalingas sąlygas, išdirbti statutą ir sudaryti tinkamą administracijos aparatą. Ir kai tik tas viskas tapo paruošta, kolonizacijos klausimas perejo išimtinai į valdžios rankas. Tiesa, šandien atskiros svetimtautinės grupės gali dar kurtis atskirose vietose, bet tik privačiu būdu be jokios pagalbos iš valdžios pusės. Ir štai kodėl šiandien mūsų lietuviams yra sunku sukurti savo žemės ūkio koloniją, nes negaunant iš Brazilijos Vyriausybės jokios paramos savo tautinei lietuviškai kolonijai ir neturint užtektinai savų lėšų tą klausimą sunku pajudinti net iš vietos, ką parodo visos padėtos tuo reikalu kooperacijos bendrovės «Grūdas» pastangos, kurių visos liko be pasekmių. Jei «Grūdas» būtų turėjęs užtektinai pinigų, tai jau senai galėjo užpūkti nors tą pačią São Joaquim fezendą ir ją kolonizuoti lietuviams, bet, deja, tai padaryti negalėjo. Ir nepadaręs tol, kol neturės savo pagrindinio kapitalo, nors tiek, kiek reikalinga už fezendą įnešti «entrada».

Tuo tarpu mūsų ūkininkai, nesulaukdami savos kolonijos, kolonizuojasi kitur pavieniai, ypatingai valdžios stiegiamuose žemės ūkiuose.

Štai imkim pavyzdį. Fazenda «Barão de Antonina», kuri yra valdžios žinioje ir jos nuosavybė ir kuri yra suorganizuota mišriais pamatais,

po biskp pradėjo traukti pas save ir lietuvius. Paskutinė tos fazendos statistika parodo, kad lietuvių ten gyvena 70 asmenų šalia 1026 brazilų, 117 vokiečių, 107 rusų, 71 rumėno, 70 austriokų, 66 lenkų, 58 italų, 54 ispanų, 46 japonų, 31 esto, 13 portugalų, 12 vengrų, 11 šveicarių ir 4 amerikiečių. Tai valdžios fazenda, bet mišri ir sutvarkyta tokiu būdu, kad lietuvis gyvena ne lietuvių tarpe, bet turi kaimynais brazilų, vokiečių, italų ar rumėnų. Ir reikia pasakyti, kad lietuvių skaičius toje fazendoje didės, nes kolonizacijos sąlygos visais atžvilgiais yra daug geresnės, negu kitur privatinesse ūkiuose. Žinoma ten lietuviai laikui bėgant pasiliks tik iš vardo lietuviais, bet savo dvasia bus tokie, kokiai yra ten didžiūma.

Turint tą viską omeny mūsų lietuviams kolonizacijos reikalą ypatingai reikia susirūpinti.

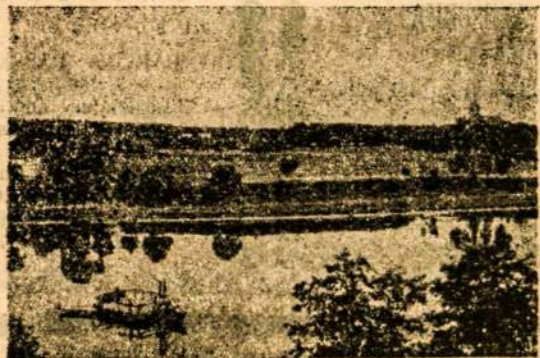
Norėdami įkurti savo tautinę koloniją, turime visi kai vienas stoti į tą darbą. Kadangi «Grūdas» yra sudarytas tokiomis pamatais, kad ten visi be jokio pažūry skūrtumo gali tilpti, tad visi apie jį ir turime spėstis ir bendromis jėgomis eiti prie to, kad nors nedidelę savo koloniją įkurti. Nepasitikėjimui neturi būti vietos.

Lietuvos Vyriausybė, matydama mūsų pastangas, irgi mums padės, nes ir jai rūpi, kad lietuvių mūsų tarpe visai nežūtų, o gyvuotų amžinai.

Sakelė.

LENKIJA NETURI PINIGŲ

«Havas» praeštinu, lenkų pašuntinybė Washington birželio 26 d. pareiškė S. Amerikos Vyriausybei, kad šiais metais dėl pinigų stokos Lenkija negalėsianti sumokėti nei skolos dalį, nei nuosimėčių.

«...Kur Nemunas tėka, ten mūsų tėvynė—grazi Lietuva». (Maironis).

Smagu pasilsėti po sunkaus darbo.

Arkivyskupo Pranciškaus Karevičiaus Auksinis Jubiliejus

Gegužės mėnesį suėjo 50 metų, kai didelis Lietuvos patriotas ir garbin gaisis ganytojas arkivyskupas PRANCISKUS KAREVICIUS buvo įventintas kunigu.

Arkivyskupas Pr. Karevičius kilęs iš gilios Zemaitijos. Jis gimė 1861 m. rugsėjo mėn. 29 dieną Aukštuosius dvasininko mokslus baigė ir ilgą laiką gyveno bei dirbo Petrapilyje ir Samaroje. 1914 metais gegužės mėn. 14 d. garbingasis ganytojas užėmė Zemačių vyskupo sostą. Nuo to laiko mūsų krašto katalikų bažnyčios gyvenime prasidėjo nauja lietuviška gadynė. Jis

nesekė savo pirmtakų pėdomis ir ne pataikavo lenkų didikams.

Pirmiausia, arkivyskupas Pr. Karevičius pasirinko sau padėjėjus ir artimuosius bendradarbius lietuvius, pasidarbavusius mūsų kraštu ir lietuviškai kultūrai... Jis gyvai palaikė lietuviškas mokyklas, lietuvių spaudą ir lietuviškas organizacijas. Lengviau pasijūto susipratusiai lietuvių kunigai, kurie anksčiau savo lenkiškos vyresnybės buvo įjami ir grūdami kur nors į užkampius.

Didžiojo karo pradžioje arkivyskupas Pr. Karevičius buvo priverstas

išvažiuoti į Rusijos gilumą. Tačiau vokiečiams užėmus Lietuvą, jis vėl greitai grįžo į savo Zemaičių vyskupiją ir čia sumaniai gynė naujų okupantų skriaudžiamus lietuvius. Jo balso norams, nenorams klausydavo vokiečių okupacinė valdžia.

Arkivyskupas Pr. Karevičius giliai atjautė lietuvių kovas dėl krašto laisvės, ir kiek jo aukštės dvasininko pareigos neklūdė, dalyvavo tautiniame darbe. Iš džiaugsmo verkdamas, 1919 m. gegužės 11 d. laimino pirmuosius LIETUVOS SAVANORIUS — kūrėjus, einančius savo tėvynės nuo gausių priešių ginti.

1926 met. įkūrus atskirą Lietuvos bažnytinę provinciją, arkivyskupas Pr.

Karevičius pasitraukė iš Zemaičių vyskupo sosto. Jis pasitraukė ne dėl senatvės ar nuovargio, bet dėl to, kad jį lenkai biuriais popiežiumi įskundė.

Arkivyskupa Pranciškaus Karevičiaus žino ir pažįsta visa Lietuva ir visi jos gyventojai. Jis yra aplankęs beveik kiekvieną mūsų krašto kampelį ir apie pusę milijono žmonių suteikęs sutvirtinimo sakramentą. Su džiaugsmu jo vardą mini senesnioji ir jaunesnioji lietuvių karta. Arkivyskupas Pr. Karevičius patinka Lietuvos žmonėms, nes jis su visais vienodai malonūs, nuoširdūs, visiems prienamas ir suprantamas. Tai tikras Zemaičių krašto sūnus.

SKAITYDAMAS «SVIESA»
ZINOSI VISKĄ.

Senu kapu keistenybės (Eiliavimas verstas iš anglų kalbos)

Visame pasaulyje yra daugybė senų kapų, kuriuose šiandien surandama daugybė visokių keistenybių, ypatingai S. Amerikoje. Pavyzdžiui:

Hatfield, Mass, kaimo kapuose, turbūt piktą moteriškai pastatytas kas Zinkieno paminklas, turi štokį užrašą: Cia, po akmeniu šituom Smotą molio paritom — Tai Arabella Young guli 19 Gegužės 1771 Prikandusi savo liežuvį.

Sargentville, Me, apleistuose kapuose yra akmeninis paminklas su štokiu užrašu:

Amžinai atminčiai
ELESHA PIEBROOK IR JO
ZMONA SARA

Po šituom akmeniu vis gulėsim Pečius suglaudę, aš ir mano patį; Bet trūbos balsą kaip girdėsim, Aš liksiu gulėti, o kelsis tik ji.

Medway, Mass, kaimo kapuose palaidotas koks žmogus, turbūt miręs nuo peršalimo, todėl jam pastatytas akmuo

su štokiom eilėm:

Amžinai atminčiai

PETRO DANIEL

Gimė Rugpiūčio 7, 1688

Mirė Gegužės 20, 1746

Cia, po akmeniu smotas molio guli. Tai Petras Danielius, mūsų dėdulė, kuris peranksti, mėnesį Gegužės, Paliovė dėvėti šiltą drabužį.

Lee, Mass, turi senus kapus, kuriuose turbūt palaidota kokia labai stora moteriškė, kurios atminčiai pastatytas akmeninis paminklas sako:

Atminčiai

PONIOS ALPHA WHITE

Svėrosios 309 svarus

Dangaus gražybėn jeit kad galėtu

Vartus knoplčiausia atverti reikėtu,

Nes tėvui įeinant ankšta pasidare,

O juk mūs mama daug daugiau sveria

Tai turėjo būti labai riebi moteris,

bet štai Burlington, Mass, sedžiukas turi kapus, kuriuose kasžinkada palaidota kokia tai Lowder, kuriai pastatytas akmeninis paminklas su užrašu:

Cia guli lavonas Zuzanos Lowder,

Kuri plyšo gerdama Sedlitz Powder,

Ir nesulaukus ji galo užimo, — Iškelavo į aną amžiną buvimą.

(Bus daugiau)

PAJUOKĖ...

Garsus rusų poetas Puškinas, buvo labai paprastas ir neišdidus gyvenime, iš ko dažnai iš jo pasijuokdavo, pašiepavo jo draugai, bet kartu ir Puškinas buvo sumanus humoristas ir turėjo gabumų greit orientuotis, į pašai pą duoti dar geresnį atsakymą. Aple jį yra daug anekdotų, iš kurių, čia porą paduosiu.

Vieną rytą Puškinas jojo Petrapičio gatve ant senyvos kumelkos ir sutinka jį vienas draugas karininkas. Jis sumanė iš Puškino pasijuokti, bet deja, tas juokiasi — kas juokiasi paskutinis.

Jis ir klausia:

— Puškine, kelintoj klasej važiuojai?

Sis tuoj atsisuko atgal balne, pagaua kumelkos uodegą, pakelia ją aukšty n atrežia;

— Prašau, ponas, į vidų. Kunduktorius ponui tą pasakys!

Vieną vakarą užėina pas jį viena ponla, jo neradusi namie, supyko ir ant dulkėtos komodos pirštu parašė: — «Kiaulė».

Rytojaus dieną jį sutinka gatyėj ir labai apgailestauja, kad jo neradus ir panašiai... Bet šis jai atsako:

— Taip, ponla, aš žinau, kad buvai užėjus, nes ant komodės radau jūsų paliktą vizitką... (vizitinę kortelę)...

— M. T-SKAS.

NEAIŠKU

— Kas čia pasidarė mano skustuvni? Užvakar buvo aštrus, o šiandien visiškai nebeima, — klausia eilinis Pempė draugo Gervės.

— Ir man neaišku, kas čia pasidarė. Vakara juo piausčiau skalas ir taip gražiai ėjo, o šiandien nė pleštuko negalėjau nudrožti, — paaiškino eilinis Gervė.

— A. N.

NOVA VILLA ALPINA

Nuosavybė Dr. Vincente Giaccaglini S. Paulo miesto rajone, FRIE SÃO CAETANO GELEZ. STOTIES [S. P. R.]

Duodame statybai medžiagą ilgalaikiam išsimokėjimui. Naujoji Villa Alpina turi greitą ir patogų susisiekimą su žymiausiais pramonės rajonais: Lapa, Agua Branca, Barra Funda, Braz, Mooca, Ypiranga ir São Caetano. Žemės sklypai išnaokėjimui nuo 30\$000 į mėn. Informacijos vietoj, raštinėje, kiekvieną dieną, neišskiriant ir sekmadienių.

LIETUVIAI KATALIKAI

Neužmirškite, kad laikraštis «Sviesa» yra Jūsų organas. Tad Jūsų pareiga yra jį visokeriopai remti teikiant jam įvairių žinių ir užsiprenumeruojant netik sau, bet ir saviškiems, ne tik čia Brazilijoje, bet ir kitur gyvenantiems. Tik bendromis pastangomis laikraštis «Sviesa» tobulės ir didės.

Lietuviai biznieriiai turi taip pat žinoti, kad geriausiai yra savo skelbimus talpinti tik laikrašty «Sviesa».

Dr. Camillo Haddad

MEDICINIŠKA KLINIKA — CHIRURGIJA AKUŠERIJA

MOTERU, VIDUJINĖS, ZARNU IR ODOS LIGOS

sifilis, reumatizmas ir kt. gydoma elektros pagalba

Ligonius apžiūri dykai nuo 2 iki 3 v.

Konsulatorija: Rua Boa Vista, 31. (Rūmai Sul America)

4 aukštas, salės: 2, 3, 4. Tel. 2-0300

Ligonius priima: nuo 1 iki 6 val. vakaro. Pašauktas vyksta į namus; Būto Telef.: 3-0300.

Vaistinė

PASSERINI

Provizoriaus

CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patarnaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 263

[BOM RETIRO]

Telephone 5-3584

SÃO PAULO.

„Sviesa“

Gaunama šios vietose:

1. Stoties Luz kioske

2. Prie pašto — prie laiptų ir ant kampo.

3. Bom Retire — p. Baužio krautuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinėj [Rua José Paulino, 109].

4. P. Kirilausko krautuvėj — Vila Anastacia.

5. P. Menkaičio krautuvėj — S. Anna.

6. Pas laikraščių platintojus ir

7. Pas «Sviesos» įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat «Sviesos» Redakcijoje — Rua Coronel Moraes, 338.

VILLA ZELINA

Tautietii!

Nelik neapsirinkęs šioje gražioje villoje sau žemės sklypo.

PIGIAUSI MĖNESINIAI MOKĖJIMAI

Suteikiame statybai medžiagą.

RASTINĖS:

Centraline: Praca Antonio Prado, 3 sobrado

Tel. 2-5023. Vietoje: Avenida Zelina, 33 pas

Carlos Korkiška ir centralinėj agenturoj prie pat bažnyčios — largo Villa Zelina.

Reikalingi agentai, kreiptis Centralinen raštinen.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASKVOS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephi-
genia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šeikiadieniais nuo 3 iki 9
val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidurinių moterų ir
psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERI-
NIU LIGU. Greitas ir radikalus pagydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų
ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Consultorijos 2-5068.

Dr. A. Kandia ir M. Kogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS IŠTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

D-ras Povilas Ličciardi

Santa Casa gydytojas — operatorius

MEDICINA IR CHIRURGIJA SUAUGUSIEMS IR VAIKAMS

Moderniškas gydymas reumatizmo, kojų ir vidurių ligų

Gydoma be operacijų.

SPECIALYBĖ: MOTERU LIGOS

Taip pat sifilis ir venerinės ligos.

Priėmimo valandos nuo 11 iki 12 ir nuo 14 iki 20 v.

Vyksta pašauktas į namus kiekvienu momentu —

DIENA ir NAKTI.

PRIĖMIMO VIETA: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retire)
Telef. 5-4175. — São Paulo.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir
pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

R a š t i n ė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

SVARBU IR NAUDINGA KIEKVIENAM

Assistencía Bandeirantes

Išrūpina savo nariams ir jų šeimoms:

CHAMADOS, PASAZUS, CARTAS de IDENTIDADE ir PILIETYBĖS
dokumentus teisėtai, skubiai ir su 30% nuolaidos nuo bendrų kainų.
UZSIRASYTI I NARIUS galima kiekvieną dieną. Istorijimo mokesčiai 5\$,
ir mėnesinis mokėstis 5\$. Platesnes informacijas teikiame darbo valan-
domis nuo 8 iki 11½ val. ryto.

PRAÇA DA SÉ, 50, 3 AUKS., SALĖ 21 LAISKAMS — Caixa postal,
3522, SÃO PAULO.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salė 8 ir 9
Tel. 4-0715.

L I E T U V I A I ! Visi kai vienas skaitykite "S V I E S A"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svar-
besni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai iševiai čia Brazili-
loj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių
pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokitės ir skaitykit
"S v i e s a".

"Sviesa" yra tikriausias kiekvieno lietuvių iševio drau-
gas ir tarėjas.

"Sviesa" gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie
vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazili-
jos lietuviams parodo kelią į sviesesnę ateitį.

"Sviesa" lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia
visus blogus apsišėkimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai
išetna.

„SVIESOS“ PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoje:
metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoje: metams—20\$000,
pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Rua Coronel Moraes, 338.

P a s t a b a : Iš provincijos pinigų siųsti Redakatoriaus vardu.

Už skelbimų turini Redakcija neatsako.

Paieškojimai

Kas nori surasti savo giminų bei
pažįstamų kitose valstybėse, tas gali
kreiptis į DULR K a u n e, Nepri-
klausomybės aikštė nr. 3, o jie šį pa-
ieškojimą paskelbs tos valstybės lietu-
viškoj spaudoje ir atsakymas bus pra-
neštas.

D U L R turi susišėimą su vi-
sa pasauline lietuviška spauda.

Veltui!

Išrūpinu planą iš Prefektūros na-
mų statybai tam, kas pirkis sklypą Vi-
la Zelinoje. Dėl sąlygų kreipkitės pas
Karlos Korkišką, Av. Zelina
33, Villa Zelina.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas ir sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus foto-
grafijų reikalais. Daro iš foto-
grafijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

Ne tuo keliu

Lietuviai išeiviai iškeliauja iš savo gimtojo krašto svetur vienu tikslu, būtent: susirasti sau geresnių gyvenimo sąlygų. Tas tikslas, atrodo, turėtų būti niekuomet nepamirštamas ir visur ir visuomet kiekviena proga vykdomas. Ta prasme turėtų vyriausiai eiti ir visas mūsų išeivijos viešasis darbas. Deja, iš to, kas man savo kelionių metu teko matyti mūsų išeivijos gyvenime tiek čia, Pietų Amerikoje, tiek kitų pasaulio dalių lietuvių kolonijose, aišku, kad mūsų išeiviai savo viešajame veikime yra kaip ir pamirę tą savo vyriausią tikslą. Visas jų veikimas šiandien susideda daugiausia iš skirstymo mūsų išeivijos visokiais politiskais, dažnai visai nerealiais, tikslais į grupes ir grupėles, iš vaidų ir kivirčių tarp tų grupių, tarp jų vadų ir tarp šiaip atskirų asmenų. Tokia šiandieninio mūsų išeivijos gyvenimo «kryptis» ypač atspindi mūsų išeivių spaudoje ir organizacijų gyvenime. Šitokios veikimo krypties ir pobūdžio dėka mūsų išeiviai, ypač Pietų Amerikoje, neturi didesnių, rimtų ir galingų organizacijų, kurios plačiai ir nuolatini dirbtu mūsų išeivijos moralinei ir materialinei gerovei kelti. Mūsų išeiviai gyvena dažniausia menkiausiose priemiesčiuose, dirba blogiausia atlyginamais darbais, yra neapdrausti nei ligoje, nei senatvėje nei kitais sunkiais gyvenimo atvejais, neturi gero savo teisų ir reikalų gynimo, neturi savo rimtų kultūros ir ūkio įstatų, kurios sėkmingai tenkintų jų reikalus, ir iš viso yra padėjime, kurio kitaip negalima apibūdinti kaip tik žodžiu «skurdas». Tas skurdas savo keliu prisideda prie tolimesnio nenormalaus mūsų išeivijos gyvenimo ir veikimo gilavimo, ir tokiu būdu yra susidaręs «užburtas skurdo ir vaidų ratas», iš kurio ji negali išbristi. Lietūniausia yra tai, kad mūsų išeiviai dažniausia to savo nenormalaus padėjimo neato ir nejaucia. Net kitų, geriau susitvarkiusių, tautų išeivių pavyzdžiai po akimis jų neveikia ir nepamoko. Parodykite jais švedų, danų, norvegų, olandų, suomių, estų, ne kalbant jau apie angius, vokiečius, prancūzus, amerikonus ir kitas prysaikines tautas, kad jų kolonijos svetur gyventų panašiu gyvenimu kaip mūsų? Net armėnai, siriečiai, graikai ir kitų, ne taip jau savo pažangumu pagarsėjusių, tautų išeiviai yra geriau susitvarke, ir savo kolonijose yra tikrai pasiekę geresnių gyvenimo sąlygų, nei savo šalyje! O mes?..

Nel gana šitų, visiems jau iki gyvenam kaului įgrisusių vaidų — vaidelių, skaldymųsi grupėm — grupelėm, smulkių intrigėlių, šmeižtų — rungtynių del tuščio maisto!

Metas pakreipti visos mūsų išeivijos gyvenimą ir veikimą visai kita kryptimi — pirmiausia ūkiškojo organizuotumo keliu. Jei mūsų išeivija tą energiją, kuri šiandien aukvoja smulkių ir neprasmingų vaidų — vai-

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

SUIMĖ JUOZA DAINAUSKA

Birželio 28 d. São Paulo politinė policija suimė viešbučio «Bello Horizonte» virėją lietuvių Juozą Dainauską už komunistinį veikimą. Jis gyvena čia po svetima pavardę — Juozas Walter, nes buvo iš Brazilijos 1934 metais ištremtas ir vėl sugrįžo.

ISĖIS «VILTIS» ŽURNALAS

Ateinančią savaitę isėis iš spaudos «Vilties» žurnalo šeštas numeris. Jame yra tilpę naujų žurnalo bendradarbių straipsniai ir yra gausiai iliustruotas.

JAUNIMAS LINKSMINASI SMAGIAI

Įvykusiam jaunimo pasilinksminimui — šokių vakarėly sekmdienį birželio 28 d. Bom Retiro jaunimas turėjo progos gerai pasilokti ir pasilinksminėti. Tokie pasilinksminimai bus daromi kas sekmdienis. Šį sekmdienį griež lietuviškas jaz — bandas.

ISTREMĖ DU LIETUVIUS

Birželio 30 d. latvų «Belle Isle» Brazilijos vyriausybė ištrems iš Brazi-

lijos teritorijos du lietuvius Petrą Genevičių 31 met. amžiaus ir Antaną Bliudžių 33 metų amžiaus, už priešvalstybinį veikimą.

CHORO REPETICIJOS EINA

Chorvedžiui p. J. Stankūnui pasveikus choro repeticijos daromos toliau senąja tvarka.

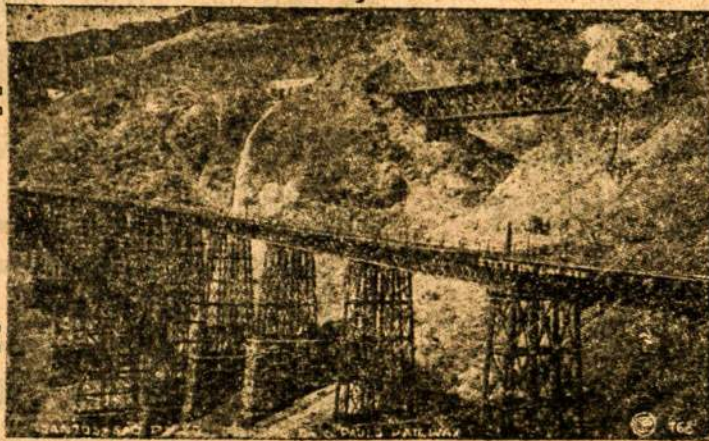
Dabar bus intensyviai ruošiami prie Dariaus ir Girėno mirties sukaktuvių paminėjimo. Todėl visi choristai yra prašomi būtinai repeticijose dalyvauti.

ISĖJO SEIMININKAS

Lietuvių Namų šeimininkas — bufeticikas Anulis liepos 1 d. atsisakė nuo sutarties ir apleido namą. Dabar Lietuvių S-ga ieško naujo šeimininko.

SKAITYDAMAS «SVIESA»

ZINOSI VISKĄ.

GELEZINIS TILTAS TARPE SĂO PAULO IR SANTOS.

delių kelimui, sunaudotų savo ūkiškam susiorganizavimui, savo materialinės gerovės kėrimui, tai, tikėkite manim, atitrastų galingos pasiturėtos mūsų, lietuvių, organizacijos, kurios padėtų ir visų mūsų verslų srityse atkėcian atsistoti, daugiau užsidirbti, įsigyti savo dailius ir kultūringus namus, salionus, klubus — ramoves, knygynus,

mokyklas, ir visa kita, kas šių dienų šviesiems ir kultūringiems žmonėms reikalinga. Tai būtų savo pačių, šios vašlos ir jaunos šalies ir savo senos tėvynės naudai. To linkiu aš mūsų išeiviai! — Brazilijoje ir kitose Pietų Amerikos šalyse, iš visos širdies.

M. Salčius.

Ko truksta kolonijai

Nors sakoma, kad São Paulo lietuvių kolonija jokių progresu neatsizymi, kad mes nieko gero neturim ir t. t., bet, jei geriau pažūrėtume į visą gyvenimą, turėtume pasakyti, kad tas netiesa. Tiesa, mes patys mūsų kolonijos progresą nepastebim, bet atvykę kitai, o ypačiai svetimtaučiai net stebiamsi, kad mūsų daug ko gero yra padaryta. Štai pavyzdžiai. Iš visų svetimtaučių kolonijų tik viena lietuvių turi savo tautinę katalikų bažnyčią, kuriai kun. B. Sugintas deda visas pastangas išgauti iš Dvasinės Vyresnybės parapijos teises.

Turim keturias mokyklas, iš kurių trys nuosavuose patalpose su didžiu lėmės salėmis vaidinimams bei susirinkimams. Dvi mokyklos net su dviem komplektais. Iš viso vaikūčių moko apie 500. Dar steigiamas penktoji mokykla nuosavose rūmuose, kurie netrukus bus užbaigti.

Turim du chorų: «Vilties» ir «Vil-la Bellos» tiesa, jie nedideli, bet visgi su jais ne gėda pasirodyti viešai, o kas svarbiausia, kad tik jie išpildo švenčių programas ir atlieką bažnytinį giedojimą.

Turim įvairių organizacijų bei sąjungų. Turim ir savo spaudą, iš kurios žurnalas «Viltis» savo turiniu (nepolitiniu) gali konkuruoti ir net su S. Amerikos lietuvių žurnalais, nežūrint to, kad ten kolonija yra daug turtingesnė, senesnė ir turi daugiau inteligentių pajėgų.

Turim ir savą biznierių, ir net tokių, kuriuos galima pavadinti savos rūšies milijonieriais ir kurie savo biznį kas kart plečia vis labiau. Kaip pavyzdį pirmoj vietoj paminėsim p. St. Doriną, antroj vietoj — p. F. Cernarką, toliau Kirilauską (Villa Anastazijos) ir kitus.

Bet šalia to daug ko mums dar truksta.

Pirmiausia — neturim seneliams bei beturčiams ir vaikams jokios prie glausdos. Apie savo ligoninę kalbėti neprisėma, nes tas yra neįkandamas dalykas.

Neturim vaikų darželio, neturim jokios amatų mokyklos nei nuolatinių suaugusių kursų. Tiesa, turim vakarinius kursus prie Bom Retiro mokyklos, bet tik vienam rajone, o kur kiti rajonai?

Neturim jokių vartotojų kooperatyvų, nei industrijos nei platesnės pramonės.

Žodžiu — daug ko mums dar truksta, bet reikia tikėtis, kad ir ta spraga bus užpildyta. Reikia tik gerų norų ir pasiėventimo ir svarbiausia darbo.

Stasys.

SKAITYK IR PLATIK

«SVIESA»

J A U N I M E !

Kas nori sekmdieniais praleisti smagiai ir linksmai laiką, pašokti iki valiai, pažaisti iki sočiai, teeina į Jaunimo rengiamus

šokių vakarėlius-pasilinksminimus -

BOM RETIRE — rua Bandeirantes, 92.

Juos rengia Bom Retiro rajono mūsų jaunimas susispietęs į S-gas «Viltis» ir «Lithuania».

Sokių vakarėliai pasilinksminimai bus sekmdieniais:

Liepos 5, 12, 19 ir 26 d.

Pradžia 7 val., pabaiga 12 val.

«CASA PARDELLA»

Quinta da Paineira--R. Onze 207 (VILLA PRUDENTE)

Vietos gyventojų patogumui atidarau krantuvę įvairios medžiagos, gatavų rubų, marškinių, baltinių, kelnų antklodžių ir visokių kitų dalykų, reikalingų šeimoms ir namams. Kainos pigesnės, negu pačiame mieste.

Pirkdami pas mane padarysite ekonomiją.

Tik neužmirškite mano adresą — rua Onze, 207. Quinta da Paineira Su pagarba J. PARDELLA.